

1

1976 yılının ağustos ayında kavurucu bir öğleden sonraydı. Ölümcül Ebola, Lewis Nawa'yı takip etmeye başladı. Kanına yerleşebilmek için şevke gelmiş, yanıp tutuşuyordu.

Lewis, Sudan'ın güneyindeki Nzara hudut bölgesindedi. Pamuklu elbise üreten küçük bir tekstil fabrikasında çalışan sıradan bir işçiydi. Fabrikanın sahibi ve yöneticisi, Hartum'daki merkezi otoriteye karşı isyan ordusunda yer almış eski bir muhalif olup adı James Riyyak'dı. Lewis, Kinşasa'dan dönenlerin birinden iki yıldır ruhunu okşayan, şehvetini azdıran kadının öldüğünü tesadüfen öğrenmiş ve onun yasını tutmak için ani bir kararla Kongo'ya gelmişti. Eskiden karısına karşı hissettiği tüm sevgiyi bu kadın ele geçirmişti. Lewis, başkent Kinşasa'nın merkezinde, Nzara'dan geldiği küçük otobüsün durağıyla kentin dışındaki mezarlığa gideceği diğer otobüsün durağı arasındaki asfaltsız yoldan karşıya geçerken sağa sola bakacak kadar kaldı. Ebola'nın yüzlerce kurbanı orada yan yana yatıyordu. Hepsini o amansız büyük salgında vurmuştu.

Mezarlığın etrafını beyaz taş bir duvar çevreliyordu. Kimi yeşil yapraklı kimi kurumuş ağaçlar da mezarlığın etrafını kuşatıyordu. Lewis mezarlığa girdiğinde Ebola hemen etrafındaydı, ona çok yakındı. Pençelerini ona da geçirmek için uygun zamanı kolluyordu. Virüs orada karşılaştığı onlarca beden hepsinde vardı. Lewis'in mezarlığa girerken sessizce elini uzattığında yarım frank verdiği, yanakları çökmüş yaşlı dilenci kadının kanındaydı. Ana kapıda eski tüfeğine dayanarak dikilen, bakışları girenlerle çıkanlar arasında hızlıca gidip gelen, sert tavırlar sergileyen güvenlik görevlisinin damarlarındaydı. Lewis'in gözüne çarpan veya

çarpmayan birçok ziyaretçinin kanına çoktan yerleşmişti. Lewis, uğruna bu yorucu yolculuğa katlanarak geldiği kadının mezarına hıçkırarak ağlayıp eğildiğinde, virüs sadece iki gün önce canını aldığı bu kadının ölü bedenindeydi hâlâ.

Bir süredir bu ülkede insanlara korku salan katil Ebola, Lewis Nawa'da dikkatini çeken şeyin ne olduğunu tam olarak kestiremiyordu. Ondaki bir şey Ebola'yı tahrik etmişti ve Lewis'in kanına girerek başka bir ülkeye göç etmeye karar vermişti. Anavatanında yaptıklarından sonra her yerde onu arıyorlar ve ele geçirmeye çalışıyorlardı. Devlet tüm yılanlarını, akreplerini, sahip olduğu iyi kötü her şeyi onu yakalamak ve kimliğini teşhis etmek için seferber etmişti. Birçok kurbanından kan örnekleri alınmış; Amerika, Kanada ve Avustralya gibi ilerlemiş ülkelere ulaştırılmıştı. Şimdi bilim insanları, bir aşı ya da sonsuza dek onu unutturacak bir ilaç bulmak için bu örnekleri, çok gelişmiş mikroskoplar altında derinlemesine inceliyorlardı.

Doğrusu Lewis Nawa'nın çekici bir yanı yoktu. Bir defa, kesinlikle yakışıklı bir adam değildi. Üstünde beyaz sivilcelerin eksik olmadığı, patlıcan gibi bir burnu vardı. Omuzları olması gerekenden fazla genişti. Dudakları sıcaklığın etkisiyle ve boğazının kuruluğundan hep çatlamış olurdu. Geniş alınının ortasında kabilesini simgeleyen, ateşle damgalanmış ve kutsal kabul edilen bir yaranın çirkin izleri vardı.

Lewis'in kaç yaşında olduğunu hiç kimse tam olarak bilmiyordu. Kırklı yaşlarında ya da ellili yaşlarının başında gibiydi. Hastalık geçmişi temiz görünüyordu. Ne tansiyonu ne şeker hastalığı ne de görme zayıflığı vardı. Prostatı ve böbrekleri de iyi durumdaydı. Arasına hücrelerinde etkinleşen bataklik sıtması vardı ki o bölgelerde bu, hastalık bile sayılmazdı. Lewis'in duygusal geçmişi ise hiç de iç açıcı değildi. Gönlünün yalpalamaları erken yaşta başlamıştı. Kimi akranı kimi kendinden daha büyük olan on altı kızla flört etme girişiminde bulunmuştu. Bu kızlardan sadece biri onun teklifine olumlu yanıt vermişti, o da yarı kör sayılırdı. Nitekim çok geçmeden bu kız da sebepsiz yere onu terk etmişti.

Lewis sonunda yedi yıl önce Tina Azacouri adındaki bir kadınla evlenmişti. Tina başka bir kabiledendi, Nzara'da Lewis ile beraber yaşıyor ve annesiyle caddelerde su satıyordu. Bu işte çalışırken altı kez tecavüze uğramış, iki kez de tecavüz girişimine maruz kalmıştı. Lewis karısını bu tecavüzlerden dolayı terk etmemişti. Onu duygusal olarak terk edişi iki sene önce, şu an üzerine kapanıp gözyaşlarına boğulduğu kadınla tanıştığında gerçekleşmişti.

Lewis'in sevgilisinin adı Elaine idi veya onun söylemekten hoşlandığı şekliyle Elaina. Gerçi artık bir önemi yoktu çünkü ölümcül Ebola onu Lewis'in hayatından sonsuza dek çıkarmıştı. Ebola'nın neden Elaine'yi veya sevenlerinin mezarları üzerinde ağlaştığı etraftaki ölüleri seçtiği bilinmiyordu. Gerçi bu ziyaretçilerin de bir ayağı çukurda sayılırdı, yakında Ebola'nın eliyle yok olacaklardı. Ancak henüz hiçbir şey bilmiyorlardı. İnsanlar sağlık yetkililerinin dağıttığı uyarı broşürlerini ve hükümetin, henüz tam olarak tespit edilemeyen bir tehlikeye maruz kalabileceklerine dair uyarılarını hafife alıyorlardı. Köylerde bir, iki, üç, dört derken peş peşe bini bulan ölümlerin, sadece kendi yoksul hayal güçlerinde var olan kötü ruhlu bir büyücünün intikam icraatları olduğuna inanıyorlardı.

Lewis Elaine'yle, tatil için geldiği Kinşasa'nın dışındaki eski bir pansiyonda tanışmıştı. Elaine, büyük beklentileri olmayan bir oda temizlikçisiydi. Lewis yeni aşıkların hissettiği ihtirasla ayda bir veya iki kez onu ziyaret etmeye başladı. Gelirken yanında hovardalıkla geçireceği şehvetle dolu iki gün için yetecek güzel yiyecekler getirir, sonra işyerine dönerdi. Yanından ayrılır ayrılmaz, can attığı bir sonraki görüşme için çılgın bir arzu içini kaplardı. Şansına, Ebola Elaine'ye nüfuz edip kanının son damlasını akıtana kadar onu mahvederken yanında değildi. Elaine hiçbir zaman Lewis'e sadık olmamıştı. Virüsü de o yokken görüştüğü başka bir adamdan kapmıştı.

Ebola savaş açarak, daha çılgın zararlar vereceği başka bir ülkeye kendisini taşıması için Lewis'i seçmişti. Lewis acı gözyaşları dökmeyi bırakıp rengârenk geleneksel Afrika elbisesinin ucuyla gözlerini sildiğinde çiçek satan, yalınayaklı, zayıf bir kız yanına

yaklaştı. Genç kız küçük köyüne çok uzak olmayan bu mezarlığa sık sık gelir, oradaki kederli ziyaretçilere uygun şeyler satardı. Virüse karşı umursamaz tavrına rağmen virüs henüz ona bulaşmamıştı. Hercai bir menekşeyle Lewis'in omzuna dokununca Lewis bir şey sokmuşçasına ayağa fırladı. Kızdan üç hercaimenekşe alarak onları ıslanmış toprağa dikti. Mezarlıktan ayrılırken gözlerini Elaine'nin mezarından alamıyordu.

Lewis mezarlığın ana kapısından çıkar çıkmaz kendisini farklı yaşta ve görünümde adamların arasında buldu. Hepsi kısık seslerle onunla konuşmaya çalışıyordu. Bu adamlar tanıdıkları mıydı yoksa onunla düşüncelerini paylaşan mezarlıktaki ziyaretçiler miydi, bunu kimsenin bilmesi mümkün değildi. Bilinen bir şey vardı ki virüs çoğunun kanında dolaşıyordu ve yakında hepsini kırıp geçirecekti.

Lewis'in burnu o an koku alamayacak durumdaydı. Çünkü çalıştığı fabrikanın ürünlerinden olan pamuklu şalı normalde omzuna atarken bu defa kederini gizlemek için yüzüne dolamıştı. Böylece farkında olmadan, Ebola'nın hazırladığı, konuşanların ağzından çıkan tükürük damlacıklarıyla yayılma tuzağını boşa çıkarmış oluyordu.

Mezarlığın kapısından çıktıktan sonra şehir merkezine geri dönecek bir araç bulmak üzere anayola doğru ilerlerken, hayranlarının ve eleştirmenlerin İğne lakabını taktığı meşhur âmâ gitarist Ruwadi Monti yolunu kesti. Ruwadi de onun gibi Ebola'nın şu âna kadar tuzağına düşüremediği kişilerdendi. Hayatı boyunca hep çok hırslı olmuştu. Gözleri görmemesine rağmen yakışıklı bir adamdı. Güçlü koku alma duyusu sayesinde onlarca metre ötedeki insanı ve ona ait her şeyi hissedebilirdi. Ruwadi Batı kültüründen etkilenmişti. Brüksel Üniversitesinde eğitim aldığını, orada kendisine ilk ve son Afrikalı âmâ mezun onur ödülü verildiğini iddia ederdi. İğne'nin altmış yıldır yaşadığı Kinşasa halkının hepsi bunun sadece bir iddia olduğunu bilirdi. Ruwadi'nin müzik eğitimine dair belgesi tamamen Afrika'ya aitti ve İğne onu evinde yaptığı yorucu çalışmalarla elde etmişti. Ancak bir kez Brüksel'e gitmiş, oranın

en kalabalık ve en meşhur caddesi olan Galeries Royales’de gitar çalmıştı. Ayrıca büyük De La Monnaie Tiyatrosunda üçüncü dünya ülkelerindeki muhtaçlar yararına düzenlenen konserde koroyla canlı performans sergilemişti.

Ruwadi, yanında üzerine dayandığı bastonu gibi hareket eden, yirmili yaşlarda güzel bir kız olan Darina’nın adımlarını takip ederek Lewis’e yaklaştı. Ruwadi’nin Lewis’ten istediği herhangi bir şey yoktu. Nzara’da yaşayan bu hüzünlü adam, İğne lakaplı meşhur gitaristin umurunda olacak birisi değildi. Yoldan geçenlere laf atmak onun küçük yaştan beri alışkanlık edindiği bir âdetiydi sadece. Bunu bazen amaçsızca, meşhur olduktan sonra ise insanların yıldız oluşu hakkındaki görüşünü almak için yapardı. Laf atmalarından herkes nasibini alabilirdi. Evden çıktığında annesine, tehlikeli oldukları bilinen silahlı adamlara, hatta yoldan geçerken kendi gölgesiyle karşılaşsa ona bile gidip bir şeyler söyleyebilirdi. Bugün mezarlıkta bulunmasının özel bir amacı yoktu, sadece ziyaretçilerle laflamak için gelmişti. Nzara ve civarındaki yerlere seyahat etmiş, başka uzak şehirlere de gitmişti. Her zamanki kendine özgü garip tavırlarıyla coşkulu gençlerle ve güzel kızlarla dolu çılgın partilere hayat vermişti. Kızları görememişti haliyle. Bazı partileri ise tam kesatti. Organizatörler ve sırf partiye katılmayı sevdiği için gelenler haricinde kimse katılmamıştı bu partilere. Birçok kez kabile reislerinin, meclis vekillerinin ve savaş zengini adamların yemek masalarına katılıp düşük bir ücret karşılığı onları eğlendirme fırsatı da bulmuştu.

Ruwadi, resmi bir lakapla onurlandırılmayı hak ettiği halde buna şu âna kadar erişememiş olan ince ellerini uzattı ve Lewis’in alnına dokundu. Parmaklarını kutsal addedilen alın damgasında gezdirerek hangi kabileden olduğunu kolaylıkla çıkardı. Bunu anlaması nefes alıp verişini fark etmesi kadar kolaydı onun için. Sonra şalını ucundan tuttu ve onu incelemeye başladı.

“Kusuruma bakmayın, beyefendi, çok da uygun olmayan bir anda sizi rahatsız ederek yolunuzdan alıkoydum. Ancak şalınızın rengi çok hoşuma gitti. Mavi en sevdiğim renktir.”

Tesadüfe bakın ki Ruwadi'nin şık elbisesi ve ipek gömleği gibi Lewis'in şalı da maviydi. Gerçi bu bir tesadüf de olmayabilirdi.

"Teşekkür ederim" diye yanıtladı Lewis, şalını boynunun etrafında sıkılaştırarak ve yüzünü olabildiğince örterek. Hüzün tüm çıplaklığıyla yüzünü ele geçirmişti.

Lewis yürümeye başladığında, arkasından gitaristin bağırdığını işitti:

"Melankolik adam! Sudan'ın güneyinde görüşürüz, Nzara'da, senin şehrinde. Orada eğlenceli bir partide sahne alacağım. Eğlenip kederlerini unutmak için orada ol!"

Gitaristin onun alnındaki ince yara izlerinden kabilesini ve memleketini bilmesi anlaşılabilirdi ancak şalının rengini bilmesi karşısında şaşırılması gerekirken Lewis en ufak bir hayret belirtisi göstermemişti. Muhtemelen kanında dolaşan hüzün, şaşkınlık duygusunu geçici olarak engellemişti ya da bu hissi infial kanunlarından tamamen çıkarmıştı. Âmâ gitaristin sözleri, şaşırtıcı olmasına rağmen ona sıradan bir konuşma gibi gelmişti. Yıllardır çalıştığı fabrikada, dikkat çekici olmayan çalışma arkadaşlarıyla yaptığı günlük konuşmalardan; çarşıda, kasapta, manavda, tüketim malları satan Arap esnafın yanında ya da Nzara'daki adamların üçte birinin saçını tıraş eden ve sürekli yenilenen bu ezinçten mutluymuş gibi görünen berber Manko Nokoshonun yanında yapılan geyik muhabbetlerinden farklı değildi. Lewis zihninde o sözleri ikinci kez dolandırırken, duygusal olarak terk ettiği eşi Tina'nın evde kulağından eksik etmediği dırdırları gibi geldi ona. Karısı aklına gelince ölen sevgilisi Elaine'yi hatırladı. Öyle sancılı bir hatırlayıştı ki bu neredeyse kalkıp mezarına gidecek, gözyaşlarını akıtacak ve hâlâ nemli olan toprağına daha fazla hercaime-nekşe dikecekti.

Mezarlıkta konuştuğu adamlar, tam bir inanmışlık içinde, köylerde ve şehirlerde gizemli bir amaçla ölüm dağıtanın kötü ruhlu büyücü olduğunu ona anlattılar. Lewis onların sözlerini sorgulamadan kabul etti ancak bu inanmak istediğinden değildi. Yetişme tarzı, çevresi, entelektüel seviyesi bunu kabul etmeye tama-

men hazır olduğundandı. Oysa insanlar gizemli virüs denilen şeyi duymuş, biraz eğitilmiş olanlar sağlık bakanlığının dağıttığı ucuz kâğıttan, üstünkörü hazırlanmış broşürleri okumuşlardı. Radyoda Draydo Lenoah, Süleyman Agho, Ali Farka Touré ve Etiyopyalı sanatçı Menelik'in geleneksel şarkılarını dinlerken yayın bu korkunç katilin haberlerini veren bültenlerle kesilirdi. Bunlara rağmen kötü ruhlu büyücü meselesi insanların zihinlerinde ilk sırayı alırdı. Birçok kabile en deneyimli büyücülerini harekete geçirmiş, büyü için gerekli tüm malzemelerini temin etmiş ve büyücülerine hangi deliğe girerse girsin o kötü ruhun peşini bırakmayıp bulduklarında onu yok etmelerini emretmişlerdi.

Lewis bu kalabalığa benzer bir çevrenin çocuğuydu. En basit bir açıklamayı kabullenmeye hazır bir beyin, sıcağa ve neme bakmadan terleyen eller, vücuttaki benzer hormon seviyesi, geç ağaran saçlar ve Afrika'ya özgü başka türlü haller... Yitirdiği dostunun kederi dışında öğlenin bu sıcağında Lewis'in duygu dağırcığına ilave ettiği tek şey, sevgilisini öldürerek kendisini ıssız bırakan uğursuz büyücüye karşı duyduğu derin öfkeydi.

Lewis Kinşasa'ya gitmek üzere yolda araba bekliyordu. Üstü açık bir kamyonet kendiliğinden yanında durdu. Otuzlu yaşlarda görünen şoför Lewis'e göz kırptı. Kamyonete atladığında iki hayvan, biri erkek diğeri kadın iki yolcu daha olduğunu gördü. Yolculara hiçbir şey sormadı, onlar da kendisiyle konuşmadılar. Adam gürültülü bir şekilde öksürüyordu. Öksürmesi sıradan bir gripten mütevellitti ve Ebola'nın bunda bir günahı yoktu. Karşısında oturan, arabaya sonradan eklenen demir oturaktaki kadının şiddetli bir acıyla kıvrandığını fark etti. Kadının elleri şiş olan karnının üzerindeydi. Ancak Lewis kadının hamileliğinin son ayında olup doğum sancılarının başladığı, yanında öksüren adamın da kocası olup onu Kinşasa'daki en yakın hastaneye götürdüğü sonucuna varamadı. Aklına gelen tek olasılık kadının pisboğazlığından çok yemiş olması ya da hazımsızlık çekmesiydi.

Lewis, kafası omzuna düşmüş derin düşünceler içindeydi. Yolculuğun tek güzel yanı olan, etrafta göz alabildiğince uzanan